

2024-2025

Unitat Docent Facultat de
Medicina

Salut/ **Germans Trias i Pujol**
Hospital

Grau en Infermeria

Universitat Autònoma de Barcelona

[Cures Infermeres en el Procés d'Envellir]

Grau en Infermeria

RELACIÓ DEL PROFESSORAT

- **Nina Granel Gimenez.** Professora Coordinadora d'assignatura.
E-MAIL: nina.granel@uab.cat

- **Alícia Lluva Castaño** Professora. Responsable d'assignatura.
E-MAIL: alluvac.mn.ics@gencat.cat

- **Raúl Lòpez Salas** Professor.
E-MAIL: Raul.Lopez.Salas@uab.cat

- **Cristina Casanovas Cuellar.** Professora.
E-MAIL: cristina.casanovas@uab.cat

PROGRAMA

Assignatura: Cures infermeres en el procés d'envellir

Sessions presencials: 30h

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Aprenentatge Basat en Problemes	30	1,2	1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 17, 18, 20, 21, 23
Tipus: Autònomes			
Estudi personal	108	4,32	19, 22

Objectius

- Conèixer els canvis a nivell biològic, psicològic, social i econòmic que es produeixen a la persona gran sana.
- Conèixer les patologies geriàtriques amb més prevalença.
- Identificar les cures i intervencions infermeres dirigides a persones grans i les seves famílies mitjançant l'evidència científica i les de guies de pràctica clínica i assistencial.
- Conèixer els recursos sanitaris i serveis dirigits a l'atenció gerontològica.

Competències

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
- Basar les intervencions infermeres en l'evidència científica i en els mitjans disponibles.
- Demostrar que es coneixen les estratègies per adoptar mesures de confort i atenció de símptomes, dirigides al pacient i la seva família, en l'aplicació de cures pal·liatives que contribueixin a alleugerir la situació de malalts avançats i terminals.
- Dissenyar sistemes de cures dirigits a persones, famílies o grups, avaluar-ne l'impacte i establir-hi les modificacions oportunes.
- Fomentar estils de vida saludables, l'autocura, donant suport al manteniment de conductes preventives i terapèutiques.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.

- Oferir una atenció sanitària tècnica i professional adequada a les necessitats de salut de les persones ateses, d'acord amb l'estat de desenvolupament dels coneixements científics de cada moment i amb els nivells de qualitat i seguretat que s'estableixen a les normes legals i deontològiques aplicables.
- Planificar i dur a terme cures infermeres dirigides a persones, famílies o grups, orientades als resultats en salut, i avaluar-ne l'impacte a través de guies de pràctica clínica i assistencial que descriuen els processos pels quals es diagnostica, tracta o cuida un problema de salut.
- Protegir la salut i el benestar de les persones o grups atesos garantint la seva seguretat.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Utilitzar la metodologia científica en les pròpies intervencions.

Resultats d'aprenentatge

1. Adquirir i utilitzar els instruments necessaris per desenvolupar una actitud crítica i reflexiva.
2. Analitzar críticament els principis i valors que regeixen l'exercici de la professió infermera.
3. Analitzar les bases de les cures en persones amb dolor.
4. Analitzar les bases de les cures pal·liatives en persones en situació crítica i processos de final de vida.
5. Analitzar les desigualtats de gènere, així com els factors que les sustenten, des dels diferents sistemes: el sistema familiar, el de parentiu, l'econòmic, el polític, el simbolisme i els sistemes educatius.
6. Analitzar les dificultats, els prejudicis i les discriminacions, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.
7. Analitzar les intervencions infermeres justificant-les amb evidències científiques i aportacions d'experts que les sustentin.
8. Aplicar els coneixements sobre la fisiopatologia i els condicionants de la salut a les cures infermeres.
9. Descriure intervencions orientades a la readaptació de la vida diària mitjançant recursos de proximitat i suport.
10. Descriure les alteracions de salut més prevalents en la persona anciana, les seves

manifestacions (necessitats alterades) i les cures infermeres que cal desenvolupar per a aquests problemes de salut.

11. Descriure les normes de seguretat que cal tenir en compte davant de problemes produïts per situacions clíniques relacionades amb l'administració farmacològica d'acord amb la normativa vigent.
12. Desenvolupar habilitats d'aplicació del mètode científic en les intervencions infermeres.
13. Dissenyar cures dirigides a persones en situació de malaltia avançada i en situació de final de vida que recullin les estratègies adequades per millorar el confort i alleujar la situació, tenint en compte els valors i les preferències de les persones malaltes i les seves famílies.
14. Dissenyar cures infermeres utilitzant els instruments adequats a la situació de la persona al llarg de tot el seu cicle vital tenint en compte la normativa vigent, la millor evidència existent i els estàndards de qualitat i seguretat.
15. Identificar els factors de risc determinants en el procés de salut-malaltia a nivell físic, emocional, social i ambiental.
16. Identificar les diferents mesures de confort a nivell físic, emocional i espiritual en la fase avançada de la malaltia i en situació de final de la vida.
17. Identificar les guies de pràctiques clíniques i assistencials relacionades amb l'atenció a les demandes de salut de les persones durant tot el cicle vital i en les alteracions que es poden presentar.
18. Identificar les implicacions socials, econòmiques i mediambientals de les activitats academicoprofessionals de l'àmbit de coneixement propi.
19. Identificar les modificacions estructurals, funcionals, psicològiques i de formes de vida associades al procés d'envellir, així com les necessitats de cures infermeres que es deriven d'aquestes modificacions.
20. Identificar les necessitats d'atenció i les estratègies de cures infermeres a les persones en situació de malaltia avançada i en situació de final de vida, així com les dels seus familiars.
21. Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
22. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
23. Reconèixer les respostes psicosocials davant la pèrdua i la mort i conèixer les mesures oportunes per ajudar les persones i famílies en aquestes circumstàncies.

METODOLOGIA I ACTIVITATS FORMATIVES

La Metodologia emprada serà l'Aprenentatge Basat en Problemes (ABP), un aprenentatge actiu centrat en l'alumnat responsable del procés d'aprenentatge, en la qual es planteja a un grup d'alumnes (12-15) una situació que guiarà la investigació i per tant l'obtenció del coneixement. Aquesta situació permetrà a l'alumnat desenvolupar hipòtesis explicatives, crear un pla de treball i identificar necessitats d'aprenentatge que li permetin comprendre millor el problema i assolir els resultats d'aprenentatge establerts. L'alumnat aprendrà tant a desenvolupar estratègies de raonament com a adquirir coneixement de la matèria desenvolupant habilitats cognitives, com ara l'anàlisi, l'argumentació o la resolució de problemes i habilitats de caràcter interpersonal i social, com la comunicació i la cooperació.

L'alumnat treballaran **5 situacions**, cada situació constarà de **3 sessions**.

Primera sessió presencial (3 hores)

Introducció i presentació del cas.

Pas 1. Anàlisi de la situació (50 minuts).

La finalitat d'aquest treball de grup és que, a partir del coneixement que es té, (recuperació del coneixement previ) es realitzi una pluja d'idees i s'identifiqui tot el què es considera que s'ha d'aprendre i que estigui relacionat tant amb el problema plantejat com amb els objectius i resultats d'aprenentatge de l'assignatura.

L'alumnat a partir d'aquests coneixements haurà de crear una hipòtesis de partida. L'alumnat treballarà amb la intervenció puntual del tutor durant la sessió, que respondrà dubtes i guiarà al grup.

Descans: (10 minuts)

Pas 2. Pla de treball (50 minuts).

S'analitzaran, prioritzaran i ordenaran les idees amb l'objectiu d'elaborar un pla de treball en concordança amb els objectius i els resultats d'aprenentatge. Finalment, s'hauran d'identificar possibles fonts d'informació.

L'alumnat treballarà amb la intervenció puntual del professorat durant la sessió, que respondrà dubte, guiarà al grup i validarà el pla de treball. Cada grup enviarà el seu pla de treball al professor/a corresponent.

Segona sessió presencial (3 hores)

Pas 1. Discussió (2 hores).

Cada grup de 10-12 estudiants discutirà les estratègies individuals de cerca i les fonts de consulta utilitzades per valorar críticament la informació recollida (la fiabilitat de les fonts, els mètodes d'investigació utilitzats, els mètodes estadístics aplicats,...). Es discutirà el pla de treball planificat, on tots els components del grup hauran de tenir l'oportunitat d'explicar la informació que han estudiat. Amb aquesta posta en comú, l'alumnat s'estarà capacitant per a l'avaluació crítica i correcció del seu coneixement previ, alhora que desenvoluparà l'habilitat d'avaluar críticament el seu raonament del problema.

Descans: (20 minuts)

Pas 2. Avaluació (30 min).

Cada grup de 10-12 estudiants analitzarà la situació problema treballada i es farà una síntesi de l'aprenentatge i objectius assolits. Es tractarà de contestar les següents preguntes: Què és el que s'ha après de nou treballant el problema? Com es relaciona aquest aprenentatge amb els objectius? Quins principis o conceptes nous s'han discutit? Quins s'han après? Del que s'ha après, què ajudarà a entendre diferents problemes o situacions en el futur? Quines àrees d'aprenentatge es van identificar però no es van treballar?

Tercera Sessió presencial (3 hores)

Pas 1. Avaluació (50 minuts)

En aquesta tercera sessió es realitzarà l'autoavaluació, l'avaluació entre iguals i la del professor/a.

Descans: (20 minuts)

Pas 2. Introducció següent cas (50 min).

Introducció i presentació del següent cas a treballar en les 2 properes sessions.

TUTORIES INDIVIDUALITZADES

Les tutories individualitzades es podran concertar, contactant prèviament pel Campus Virtual amb el professor/a.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

1. CONEIXEMENTS PREVIS NECESSARIS

Coneixements generals sobre estructura i funció del cos humà, metodologia de recerca, ciències psicosocials, metodologia i cures d'infermeria.

2. RECURSOS DOCENTS

Sessions presencials dirigides

Aquestes sessions es centren en l'aprenentatge actiu i significatiu per part de l'alumnat, gestió del temps i treball en equip supervisat pel professor/a..

Tutories individualitzades

Prèvia concreció amb el/a professor/a amb l'objectiu de donar suport a l'alumnat en el seu aprenentatge i treball autònom.

3. CONTINGUT DEL PROGRAMA

CONTEXTUALITZACIÓ DE L'ATENCIÓ GERONTOLÒGICA

- Conceptes generals de l'envelliment
- Evolució demogràfica envelliment
- Estereotips, mites, tabús i estigmes

ATENCIÓ GERONTOLÒGICA

- Camps d'actuació
- Atenció gerontològica Hospitalària
- Atenció gerontològica ambulatoria
- Atenció gerontològica domiciliària
- Infermeria gerontològica
- Rol infermeria
- Valoració geriàtrica integral
- Cures al cuidador/a
- Recursos
- Nivell de dependència
- Recursos socials, econòmics i tecnològics.
- Les TIC i la gent gran

LA PERSONA GRAN SANA

- Canvis biològics, psicològics, cognitius, i socials de l'envelliment.
- Prevenció i Promoció de la Salut: envelliment saludable i actiu

PATOLOGIA I PROBLEMES DE SALUT DE LA PERSONA GRAN

- Patologies amb més prevalença
- Síndromes Geriàtriques amb més prevalença
- Deteriorament cognitiu i demències
- La Fragilitat
- La soledat en la gent gran
- Final de vida

3.1 Programació.

Data	Hora	Grup	Professor/a	Activitat
07/10/2024	8'30h a 11'30h	A	Alicia Lluva	Presentació de l'assignatura. Introducció i presentació del 1er cas. Pla de treball.
	8'30 a 11'30h	B	Cristina Casanovas	
	12h a 15h	C	Alicia Lluva	
	12h a 15h	D	Raúl López	
10/10/2024	8'30h a 11'30h	A	Alicia Lluva	Presentació i discussió del 1er cas. Resolució.
	8'30 a 11'30	B	Cristina Casanovas	
	12h a 15h	C	Alicia Lluva	
	12h a 15h	D	Raúl López	
14/10/2024	8'30h a 11'30h	A	Alicia Lluva	Avaluació. Presentació 2on cas. Pla de treball.
	8'30 a 11'30h	B	Cristina Casanovas	
	12h a 15h	C	Alicia Lluva	
	12h a 15h	D	Raúl López	
17/10/2024	8'30h a 11'30h	A	Alicia Lluva	Presentació i discussió del 2on cas. Resolució.
	8'30 a 11'30h	B	Cristina Casanovas	
	12h a 15h	C	Alicia Lluva	
	12h a 15h	D	Raúl López	
21/10/2024	8'30h a 11'30h	A	Alicia Lluva	Avaluació. Presentació 3er cas. Pla de treball.
	8'30 a 11'30	B	Cristina Casanovas	
	12h a 15h	C	Alicia Lluva	

	12h a 15h	D	Raúl López	
24/10/2024	8'30h a 11'30h	A	Alicia Lluva	Presentació i discussió del 3er cas Resolució.
	8'30 a 11'30	B	Cristina Casanovas	
	12h a 15h	C	Alicia Lluva	
	12h a 15h	D	Raúl López	
28/10/2024	8'30h a 11'30h	A	Alicia Lluva	Avaluació. Presentació 4art cas . Pla de treball.
	8'30 a 11'30h	B	Cristina Casanovas	
	12h a 15h	C	Alicia Lluva	
	12h a 15h	D	Raúl López	
31/10/2024	8'30h a 11'30h	A	Alicia Lluva	Presentació i discussió del 4art cas . Resolució.
	8'30 a 11'30	B	Cristina Casanovas	
	12h a 15h	C	Alicia Lluva	
	12h a 15h	D	Raúl López	
5/11/2024	8'30h a 11'30h	A	Alicia Lluva	Avaluació. Presentació 5è cas . Pla de treball.
	8'30 a 11'30	B	Cristina Casanovas	
	12h a 15h	C	Alicia Lluva	
	12h a 15h	D	Raúl López	
07/11/2024	8'30h a 11'30h	A	Alicia Lluva	Presentació i discussió del 5è cas . Resolució.
	8'30 a 11'30h	B	Cristina Casanovas	
	12h a 15h	C	Alicia Lluva	Avaluació final i resolució de dubtes.

	12h a 15h	D	Raúl López	
--	-----------	---	------------	--

4. PRINCIPALS ASPECTES D'AVALUACIÓ

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i participació activa a classe i seminaris	50	6	0,24	1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22
Avaluació escrita: proves objectives	40	2	0,08	10, 15, 17, 18, 19, 21, 22
Lliurament d'informes	10	4	0,16	3, 4, 5, 6, 13, 15, 16, 18, 19, 20, 23

- ❖ El sistema d'avaluació s'organitzarà en 3 mòduls, cadascun dels quals tindrà un pes específic en la qualificació final:

Activitat	Pes
<p>Assistència i participació activa a classe i seminaris. Seminaris especialitzats aplicant la metodologia ABP que s'avalua de forma continuada i formativa i té un pes del 50%. S'avaluarà la resolució de problemes, assistència i participació activa en seminaris. L'assistència a les 10 sessions es obligatoria. L'alumnat que presenti un total de més de 2 faltes d'assistència de les 10 sessions no seran avaluats/des i no podran presentar-se a l'examen final. Totes les faltes hauran de ser justificades, informar amb antelació al professorat via correu electrònic, i facilitar el justificant.</p>	50%
<p>Avaluació escrita: proves objectives Examen final en el que s'inclourà tot el contingut que s'ha treballat l'assignatura. La data d'examen quedarà determinada pel calendari d'exàmens de la UAB del curs vigent. La no realització de l'examen suposa una qualificació de 0 en tota l'assignatura.</p>	40%
<p>Lliurament d'informes Suposa El 10% de la nota final. Es demanarà a l'alumnat que lliuri una reflexió sobre un material audiovisual relacionat amb el contingut de l'assignatura via moddle. L'informe serà revisat pel Tutor/a responsable de l'ABP. El no lliurament de l'exercici suposa una qualificació de 0 en tota l'assignatura. El fet de confirmar plagi en qualsevol dels exercicis suposarà el suspens immediat de l'assignatura sense opció a recuperació.</p>	10%

Criteris d'avaluació:

Per aprovar l'assignatura mitjançant l'avaluació continuada: Cal treure com a mínim un 4'5 en la nota de la prova escrita, i un mínim de 5 en la nota d'ABP i de l'informe lliurat, per tal de fer el càlcul de la nota final. La qualificació final serà la mitjana ponderada dels tres mòduls. Per tal d'aprovar l'assignatura cal una nota mínima de 5. La data d'examen estarà determinada per el calendari d'exàmens de la facultat.

Alumnat amb situacions particulars: Davant eventuais casos particulars s'establirà una comissió avaluadora configurada per tal efecte.

L'alumnat que no hagi superat l'assignatura mitjançant l'avaluació continuada es podrà presentar a una prova final de recuperació en la que només optaran a una qualificació màxima de 5 en l'assignatura.

Aquesta assignatura no permet la opció d'avaluació única.

S'entendrà per no avaluable i es puntuarà amb un zero a aquell alumne o alumna que no superi una o cap de les activitats d'avaluació.

DATES AVALUACIÓ	
Activitat	Data
Lliurament Informe	???
Examen	14/11/2024 de 8.30h a 10.30h
Recuperació	23/01/2025 de 10h a 12h

5. BIBLIOGRAFIA

Donat que una de les competències generals que es pretén que adquireixi l'alumnat és la de desenvolupar estratègies per a un aprenentatge autònom (CG2), i que l'activitat dirigida pel docent és l'Aprenentatge Basat en Problemes (ABP), no s'especifica la bibliografia.

En l'ABP l'alumnat ha de fer-se competent en la cerca d'informació i lectura crítica de la mateixa. En la primera sessió, en funció del pla de treball plantejat, esbrinen quines són les fonts d'informació adients per al seu pla de treball. En la segona sessió expliquen les dificultats que han tingut en la cerca i confronten les troballes i evidències. En funció d'aquest treball compartit raonen la idoneïtat o no, de la mateixa.

Aquests són els raonaments fonamentals pels quals no es considera oportú que el professorat presenti un llistat específic de bibliografia.